

Eesti ortopeedia 2009

Aare Märtsen – Eesti Traumatoloogia-Ortopeedia Seltsi esimees

KALLID KOLLEEGID!

Jällegi on möödunud kolm aastat ja Eesti ortopeedid peavad oma kongressi, seekord juba iseseisvusaja viiendat. Viimasel kolmel korral oleme koos Eesti Arstiga andnud välja ajakirja erinumbri, seega on käesolev juba neljas. Vaatamata keerulistele aegadele Eesti majanduses on tänu meie ustavatele sponsoritele erinumber siiski ilmunud. Veel kord suur tänu selle eest sponsoritele, kaasautoritele ja Eesti Arstile.

Eesti ortopeedid on hästi organiseerunud: meil on lisaks Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Seltsile (ETOS) Eesti Artroskoopia ja Sporditraumatoloogia Selts (EASTS), Eesti AO (*Arbeitsgemeinschaft für Osteosynthesefragen*) Alumni Selts (EAOAS), kus kogunevad küll peamiselt ühe kompanii osteosünteeskursustel käinud kolleegid, ning Eesti Artroplastika Selts, mis kahjuks ei ole täit tuult tiibadesse saanud. Sellel, 2009. aastal moodustati Eesti Käekirurgide Selts.

Need erialaühendused on korraldanud mitmeid rahvusvahelisi konverentse ja seminare, mille koolituslikku osa on raske üle hinnata. Huvi on näidanud organiseerumise vastu ka lülisambakirurgid, spetsialiseerumise näiteks on Ida-Tallinna Keskhaiglas äsja avatud lülisambakirurgia keskus. Meil on hea koostöö Eesti Ortopeediaõdede Seltsiga (EOÖS) ja Eesti Osteoporoosi Seltsiga.

Eelmissel, s.o 2008. aastal tegime olulise rahvusvahelise läbimurde: Eesti Traumatoloogide-Ortopeedide Selts võeti vastu 90aastase ajalooga Põhjamaade Ortopeedide Föderatsiooni (NOF, *Nordic Orthopaedic Federation*). See on toonud lisaks aule meile ka hulgaliselt kohustusi: võõrustasime NOFi liikmesriikide juhatuste väljasõiduisitungit 2009. aasta kevadel Tartus, NOFi juhatuse koosolek toimus Tallinnas vahetult enne meie kongressi, samuti on meile tehtud ettepanek korraldada 56. Põhjamaade ortopeedide kongress Tallinnas mais 2012.

Oleme olnud EFORTi (*European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology*) liikmed 1999. aastast ning Euroopa eriarstide ühenduse (UEMS, *Union Européenne des Medecins Specialistes*) traumatoloogia ja ortopeedia sektsiooni liikmed 2006. aastast. Aktiivne osalemine on võimaldanud meil kutsuda siia kaks tippkoolitajat, et korraldada residentide juhendajatele koolitus. Oluline osa seminari toetuseks tuli DoRa projektilt (Primuse doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programm) ning Tartu Ülikooli traumatoloogia ja ortopeedia kliinikult. Ja mis ei ole vähem tähtis, UEMS-i traumatoloogia ja ortopeedia sektsiooni kevadkoosoleku oleme lubanud korraldada mais 2010 Tartus.

UEMS-i tegevus on peamiselt seotud residentikoolituse ühtlustamisega ühinenud Euroopas. Viimasel koosolekul tehti kokkuvõtte ortopeedia õpetamise kohta arsti põhiõppes. Kahjuks jäime selles arvestuses kolme viimase sekka ... Õnneks on arsti-

teaduskonda astujate tase viimaste aastate kõrgeim, loodetavasti kompenseerib see vajakajäämisi õpetamise mahus. Siiski tuleb püüelda ortopeediaõppe suurendamise poole, sest skeletisüsteemi haigustega patsientide hulk on suur ja enamik erinevate erialade arste puutub nendega kokku.

Sügise hakul 2007 korraldasime Balti traumatoloogide ja ortopeedide kongressi koos Läänemere riikide luu-uurijate konverentsiga. Tegemist oli tõeliselt interdistsiplinaarse kongressiga, mida saatis suur edu.

Meie hea ja pikaajaline partner on olnud Eesti Haigekassa. Oleme teinud koostööd mitmes valdkonnas, viimati koos EOÕSiga liigeste endoproteesimise järgse rahulolu hindamisel. Selle uurimuse kohta on kongressil ka ettekanne.

Ja lõpuks, kuid mitte vähem tähtsana, nagu korrektselt toimivale organisatsioonile kohane ja seoses NOFi liikmesusega oleme koostanud seltsi arengukava aastateks 2009–2012 ning formuleerinud ka meie visiooni ja missiooni.

Visioon: ETOS on rahvusvaheliselt tuntud ortopeedide ühendus ning skeletisüsteemi haigustega tegelevate arstide koordineerimiskeskus Eestis. ETOSe missioon: pakkuda eriala patsientidele heal tasemel ravi, koolitusi kolleegidele ja osaleda teaduslikus uurimistöös. Selleks korraldatakse seltsi aastakoosolekuid, kongresse ja rahvusvahelisi seminare. Eesmärgiks on ühtlustada meie ravistandardid Euroopa Liidu liikmesriikide omadega.

Seda kirjatükki alustades olin raskustes, sest tahtsin kirjutada päevakajalisest, tagasivaatest ja ettevaatest. Seda, mis tehtud, on kõige lihtsam kirjutada, aga mis on juhtunud või muutunud selleks ajaks, kui Eesti Arst ilmub, on raske ennustada. Kahjuks on ajakirjandus ja ühiskond viimasel ajal olnud häälestatud arstkonna vastu. Loodan, et mõlemal poolel on piisavalt tarkust, et mitte lõhestada arstiabi küsimuses meie riiki, sest nii patsiendi kui ka arsti lõputute kindlustustega väheneb raha meditsiinis veelgi ning arstiabi kättesaadavus halveneb oluliselt.

Oma pöördumise tahan lõpetada Iivi Anna Masso artikli lõpulausetega selle aasta 22. oktoobri Areenis: „Kriisile kiiret imelähendust ei ole, imedest enam vajame suhtelisustaju. Maailmas räägitakse madaldunud ootuste poliitikast: võimalik, et teatud asjades peame püsivalt leppima senisest tagasihoidlikumate standarditega. Optimist võib näha seda võimalusena taasavastada asju, millel pole hinnasilti küljes. Väikeste rõõmude märkamine suurte murede varjus nõuab jõudu, aga naeratus on nakkav, ja iga sõbralik žest võib olla see liblikatiib, mis kuskil positiivsete sündmuste tormi tekitab. Liigsete ootusteta, kuid Murphy seaduse vaimus: naeratage... (isegi kui) homme on veel hullem.”

Lugupeetud kolleegid, soovin teile huvitavat kongressi ja head lugemist käesolevast Eesti Arstist.